

Djeca se emocionalno vežu uz AI chatbotove, kreće prevencija u školama

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Utorak, 20 Listopad 2026 12:13

Objavljeno: Utorak, 20 Listopad 2026 12:13

Djeca i mladi mogu razviti emocionalnu povezanost s umjetnom inteligencijom i početi joj povjeravati osobne probleme umjesto roditeljima i prijateljima, upozorio je u utorak profesor Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Neven Ricijaš na konferenciji o ponašajnim ovisnostima.

Ricijaš je upozorio da djeca AI chatbotove mogu početi doživljavati kao prijatelje i osobe od povjerenja, kojima se obraćaju kada su tužna, uznemirena ili se suočavaju s emocionalnim teškoćama.

Umjetna inteligencija pritom može ostavljati dojam razumijevanja i empatije, iako nije čovjek, a takav odnos može dovesti do udaljavanja djece od roditelja, prijatelja i stručnjaka kojima bi se trebala obratiti za pomoć.

Preventivne aktivnosti za učenike sedmih i osmih razreda

Najavio je da ove školske godine počinju preventivne aktivnosti za odgovorno korištenje umjetne inteligencije među učenicima sedmih i osmih razreda osnovnih škola, s posebnim naglaskom na zaštitu mentalnog zdravlja.

Podsjetio je da se postojeći preventivni program „Alati za moderno doba”, usmjeren na odgovorno korištenje digitalnih tehnologija, provodi u oko 220 osnovnih škola u Hrvatskoj, uz pozitivne rezultate evaluacije.

Ricijaš je istaknuo i da je Hrvatska u proteklih 15 godina znatno smanjila prevalenciju problematičnog kockanja među mladima. Prije 15 do 20 godina bila je tri do četiri puta veća od europskog prosjeka, a danas mu se približila zahvaljujući preventivnim programima, edukaciji i većoj osviještenosti javnosti.

Ocijenio je da se sličan pristup sada treba primijeniti na digitalne tehnologije te da same zabrane pristupa društvenim mrežama djeci mlađoj od 15 ili 16 godina neće biti dovoljne bez edukacije roditelja, stručnjaka i djece.

Nacionalnu konferenciju „Jačanje javnozdravstvenih odgovora na kockanje i digitalne rizike” suorganizirao je Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ) u okviru projekta Europske unije usmjerenog na zaštitu mentalnog zdravlja djece i mladih od rizika internetskog kockanja i igranja videoigara.

Na skupu su sudjelovali predstavnici državnih institucija, regulatornih tijela, zdravstvenog sustava, akademske zajednice i industrije, a raspravljalo se o novim smjernicama za smanjenje šteta povezanih s ponašajnim ovisnostima, zaštiti korisnika u digitalnom okruženju te jačanju prevencije. Projekt provodi Vijeće Europe u suradnji s Europskom komisijom.

Do 50.000 ljudi s ozbiljnim problemima kockanja

Prema posljednjem populacijskom istraživanju iz 2024. godine, između 40.000 i 50.000 ljudi u Hrvatskoj ima ozbiljne probleme s kockanjem ili visok rizik od razvoja ovisnosti, istaknuo je pomoćnik ravnatelja HZJZ-a Željko Petković.

Prevalencija rizičnog kockanja iznosi između jedan i dva posto, odnosno prosječno 1,7 posto. Petković je upozorio da kockanje nije samo zdravstveni problem, već ima i ozbiljne socijalne i ekonomske posljedice za pojedince i njihove obitelji.

Poseban izazov predstavlja stalna dostupnost internetskog kockanja putem mobilnih telefona, osobito među mladima.

Govoreći o problematičnom igranju videoigara, Petković je naveo prevalenciju između 0,2 i 0,4 posto, uz napomenu da se taj oblik ponašajne ovisnosti relativno kratko sustavno prati.

Upozorio je i na pojedine elemente videoigara, poput virtualnih paketa s nasumičnim nagradama, koji mogu poticati ponašanja povezana s kockanjem.

Istaknuo je da je uz prevenciju potrebno razvijati sustav liječenja, rehabilitacije i resocijalizacije osoba s ponašajnim ovisnostima te uključiti regulatore i industriju u smanjenje rizika.

Capak: Industrija mora pridonijeti sigurnijem korištenju digitalnih sadržaja

Ravnatelj HZJZ-a Krunoslav Capak istaknuo je da su izrađene sveobuhvatne smjernice za smanjenje javnozdravstvenih rizika povezanih s kockanjem i videoigrama, o čijoj se provedbi raspravlja na konferenciji.

HZJZ je u rujnu donio Smjernice za suradnju s industrijom igara na sreću i Smjernice za suradnju s industrijom videoigara, usmjerene na odgovorno poslovanje, sigurnije korištenje digitalnih sadržaja i prevenciju ovisnosti.

Capak je naglasio da odgovornost za prevenciju ne može biti samo na zdravstvenom sustavu, već u njoj moraju sudjelovati industrija društvenih mreža, videoigara i e-sporta, regulatorna tijela te obrazovni sustav.

Od industrije se očekuje da svoje proizvode učini sigurnijima za korisnike, dok zdravstveni sustav ima važnu ulogu u prevenciji, ranom prepoznavanju i liječenju ovisnosti.

Prema Capakovim riječima, društvene mreže koristi oko 80 posto odraslih, kao i gotovo sva djeca i adolescenti. Iako je udio osoba s problematičnim obrascima korištenja relativno malen, raste iz godine u godinu, a zbog velikog broja korisnika riječ je o značajnom javnozdravstvenom izazovu.

Podsjetio je da HZJZ putem nacionalne infolinije za ovisnosti i Portala o ovisnostima građanima pruža informacije, savjete i mogućnost upućivanja na stručnu pomoć.

Na rizike povezane s videoigrama upozorio je i profesor psihijatrije Marc N. Potenza sa Sveučilišta Yale, posebno izdvojivši mikrotransakcije, odnosno male kupnje unutar videoigara, koje mogu biti povezane s problematičnim kockanjem.

Potenza je naglasio važnost suradnje znanstvenika, javnozdravstvenih institucija i industrije kako bi se prepoznali rizični elementi digitalnih proizvoda i razvile učinkovitije mjere zaštite

Djeca se emocionalno vežu uz AI chatbotove, kreće prevencija u školama

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Utorak, 20 Listopad 2026 12:13

Objavljeno: Utorak, 20 Listopad 2026 12:13

djece i mladih. (Hina)

